

“Boriss Godunov saab praegusesse

“Oleksin ma aasta tagasi teadnud,” räägib “Boriss Godunovi” lavastaja Neeme Kuningas, “kuhu Eesti liigub - jätan plussi või miinuse panemata -, siis oleks pidanud praegu selle ooperi ühiskondliku sanitar rollis igal juhul kavva võtma.”

Helen Arusoo

helen@sloleht.ee

Täna esietenduva Modest Mussorgski ooperi “Boriss Godunov”, mille tegevus toimub 400 aastat tagasi ja mis käsitleb võimuprobleeme, saab lavastaja sõnul tänasesse Eestisse üle kanda.

“Paralleele saab tuua mis tahes ühiskonna tasandil - Eestiga, praeguse Venemaaga,” räägib Neeme Kuningas. “Ooperi viienda pildi tegevus võiks toimuda meie all-linnas. Tsaar Boriss, tehes oma valitussaja kokkuvõtet, kuulab oponentide kriitikat ja heidab neile ette, et nad süüdistavad ainult teda. Arvamused põrkuvad, nelisada aastat vana poliitika on sama mis praegu: on otseütlemisi, on kaunisõnalisust, demagoogiat.”

Tsaar, kes ei tahtnud võimu

Mussorgski on Boriss Godunovi ajaloolist isikut, keda süüdistati troonipärija Dmitri tapmises, kujutanud vastutustundliku valitsejana. ““Boriss Godunov” tõstatab võimu ja vastutuse küsimuse,” arwab Kuningas. “Tsaar Boriss on ooperis tegelikult ainus, kes võimu ei taha, sest ta tajub sellega kaasnevat suurt vastutust,” räägib Kuningas. “Borissi mõjutatakse võimu üle võtma väga keerulisel ajal. Rahvas ootab, et ta Venemaa raskustest välja viiks. Ta ei saa sellega hakkama. See pole aga tema süü, sest Venemaad

Boriss Godunovi vaenlane oli Vale-Dmitri

■ Boriss Godunov (fotol kehastab teda bass Mati Palm) elas aastatel 1551-1605 ning valitses Venemaad tsaarina 1598-1605. Godunov oli eelmise suure tsaari - Ivan IV (Ivan Julma) favoriid. Tsaar Ivanil aitas ta Venemaal uuendusi läbi viia (sotsiaal- ja administratiivsüsteemi organiseerimine). Arvatakse, et pärast Ivani surma (1584) lasi Boriss tappa Ivani noorema poja Dmitri, et kindlustada endale trooni. Borissi valitsemise ajal 1604. aastal püüdis omakorda trooni enda kätte haarata Vale-Dmitri, inimene, kes väitis, et ta on Ivan Julma poeg. Pärast Borissi surma ei suutnud trooni Vale-Dmitri vastu kaitsta ka Borissi poeg Feodor.

tabavad nälg, ikaldus, sõjad. Rahvas pettub ja pöördub Borissist ära.”

Pärast Borissi ebaõnne püüavad võimu haarata tsaarinnaks pürgiv Marina ja Vale-Dmitri - endine munk Grigori. Boriss sureb, Venemaa on aga endiselt suurtes raskustes.

Noored lauljad vene keelt ei mõista

Eelmises “Boriss Godunovi” lavastuses 21 aastat tagasi tegid kaasa nii Mati Palm kui ka Teo Maiste, kes laulavad ka seekord peaosas - tsaar Borissi. “See on basside ooper,” viitab Neeme Kuningas sellele, et Boriss Godunovi mitu kandvat rolli - tsaar, kroonik Pimen - on bassipartiile kirjutatud. “Kuna teatris on praegu nii palju häid lauljaid, on hea võimalus nad välja tuua. Probleem on noortega, kes pole vene keelega harjunud. Kümme

aastat tagasi oli iseenesest mõistetav vene keele häälduse valdamine - nüüd peab noortele seda õpetama. Tänu sellele saavad vanad ooperis hea võimaluse oma kogemusi jagada noorematega, keda selles lavastuses on palju debüteerimas.”

Estonia mängib algversiooni

Maaiallavadel esitatakse ooperi eri versioone, sest Mussorgski kirjutas 1869. aastal valminud ooperi Vene vodevillikomitee nõudel kaks korda ümber (esimene kord kästi tal lisada primadonna roll). Ooperil on ka mitu eri redaktsiooni. “Meie valisime kõige esimese variandi, mis sobib Estoniale kõige paremini - meie väikesel laval ei saa täielikku vaatamängu pakkuda,” selgitas etenduse muusikaline juht ja dirigent

“Boriss Godunov”

Helilooja ■ Modest Mussorgski

Libreto ■ Modest Mussorgski
Aleksander Puškini
samanimelise draama ja Nikolai Karamzini “Vene riigi ajaloo” põhjal.

Muusikaline juht ja dirigent ■ Paul Mägi

Lavastaja ■ Neeme Kuningas

Lavakujundus ■ Anna Kontek (Soome)

Peaosades ■ Mati Palm, Teo Maiste, Leonid Savitski, Riina Airene, Vello Jürna

Paul Mägi. Ooperi tuntumad versioonid on pompossemad ja vaatamängulisemad kui Estonias esitatakse.

Lavastaja sõnul jääb ooper lavale pikas ajaks.

vi" võimuproblee se Eestisse üle k

VAENE VENEMAA: Estonia laval on "Boriss Godunovis" rekord suur koor - 110 inimest. Operikoorile on lisatud Ees
näoketega Venemaa viletsuse kujutamise värvi juurde. Aga tsaar Borissi nahas küll olla ei tahaks, kes vaesuses vi
Mussorgski on oma ooperi psühholoogiliselt nii üles ehitanud, et vaataja hakkab kahju nii tsaarist kui ka rahvast - ü

Imuprobleemid stisse üle kanda

val on "Boriss Godunovis" rekordsuur koor - 110 inimest. Ooperikoorile on lisatud Eesti Poistekoor, viimane lisab oma süütute kujutamisel värvi juurde. Aga tsaar Borissi nahas küll olla ei tahaks, kes vaesuses vireleva rahva põlgust tunda saab! Modest sühholoogiliselt nii üles ehitanud, et vaatajal hakkab kahju nii tsaarist kui ka rahvast - ühesõnaga kogu Venemaast.

2xAndres Treial